

Voortgangsrapportage CO₂-Prestatieladder

A.Hak Groep B.V.

CO₂-emissies scope 1,2 en zakelijk verkeer Voortgang op doelen en maatregelen

Tricht, 17 oktober 2022

Auteurs:

Alexander van Troost –KAM Coördinator A.Hak groep
Marc Herberigs - Stimular

Geaccordeerd door:

Jos Toes – KAM Manager A.Hak Groep

COLOFON

Het format voor deze rapportage is opgesteld door Stichting Stimular. Stichting Stimular vertaalt de groeiende vraag om duurzaamheid naar praktische instrumenten en werkwijzen voor bedrijven, brancheverenigingen, overheidsorganisaties en zorgaanbieders. Stichting Stimular is de werkplaats voor Duurzaam Ondernemen!

Stichting Stimular
Botersloot 177
3011 HE Rotterdam
t 010 - 238 28 28
e mail@stimular.nl
i www.stimular.nl

Dit format mag uitsluitend worden ingezet voor eigen gebruik en niet voor commerciële doeleinden.

Inhoud

1	INLEIDING	4
2	BESCHRIJVING ORGANISATIE	4
	2.1 CO ₂ -reductiebeleid	5
3	ACTUELE CO ₂ -FOOTPRINT (EIS 3.A.1)	6
4	VOORTGANG REDUCTIE SCOPE 1 EN 2 (EIS 3.B.1)	8
	4.1 Samenvatting reductiedoelen	8
	4.1.1 Toelichting op de kengetallen	8
	4.2 bedrijfspanden	9
	4.2.1 Elektriciteitsverbruik per vloeroppervlak TRICHT	9
	4.2.2 Verwarming per gebouwinhoud TRICHT	10
	4.2.3 Elektriciteitsverbruik per vloeroppervlak MEV Veendam	11
	4.2.4 Verwarming per gebouwinhoud MEV Veendam	12
	4.3 zakelijk verkeer	13
	4.3.1 CO ₂ zakelijk verkeer per medewerker (ton CO ₂ /fte)	13
	4.4 materieel	14
	4.5 Ontwikkeling totale footprint	15
5	VOORTGANG IMPLEMENTATIE MAATREGELEN SCOPE 1 EN 2 (EIS 3.B.1)	16
	5.1 Maatregelen bedrijfspanden	16
	5.1.1 Maatregelen Tricht	16
	5.1.2 Maatregelen MEV	18
	5.2 Maatregelen wagenpark en materieel	22
	5.2.1 Maatregelen wagenpark en materieel Materieel Exploitatie Veendam	22
	5.2.2 Maatregelen wagenpark en materieel Leidingbouw	24
	5.2.3 Maatregelen wagenpark en materieel Electron	26
6	KRUISTABEL ISO 14064	28

1 INLEIDING

A.Hak Groep is gecertificeerd op niveau 3 van de CO₂-Prestatieladder. Onze nulmeting (basisjaar 2014, referentiejaar 2019), doelstellingen en geplande maatregelen voor de emissies in scope 1, 2 en zakelijk verkeer uit scope 3 zijn beschreven en onderbouwd in ons Plan van Aanpak.

Ieder jaar wordt de voortgang en het resultaat van de inspanningen geëvalueerd en gerapporteerd. In het voorjaar wordt een jaarrapportage gemaakt. In het najaar een halfjaarlijkse tussenrapportage.

Dit rapport beschrijft de voortgang van het reduceren van CO₂-uitstoot bij de verschillende entiteiten van A.Hak Groep B.V. in 2021, ten opzichte van referentiejaar 2019. De CO₂-footprint heeft betrekking op twee fysieke vestigingen van A.Hak Groep B.V., Tricht en Veendam en de vervoersbewegingen van de onderliggende B.V.'s uit de boundarybepaling.

Dit rapport voldoet aan de eisen van de CO₂-Prestatieladder Handboek 3.1 en ISO 14064-1 par 9.3.1. In hoofdstuk 6 is een kruistabel opgenomen.

2 BESCHRIJVING ORGANISATIE

A.Hak Groep B.V. valt onder de firma A.Hak. De kernactiviteiten van A.Hak Groep B.V. zijn: Ontwerp, nieuwbouw en onderhoud van bovengrondse installaties, aanleg en onderhoud van ondergrondse kabel- en buisleidingsystemen, installaties voor duurzame energie, en distributienetten voor gassen, vloeistoffen, installaties voor elektriciteit en telecommunicatie, systemen voor midden-en hoogspanning en verlichtingen.

Organisatiegrens

A.Hak Groep b.v. heeft in 2019 een leveranciersanalyse (A/C-analyse) uitgevoerd om de organisatiegrens voor certificering te bepalen. De resultaten zijn opgenomen in het document Verantwoording organisatiegrens. Er zijn twee wijzigingen ten opzichte van het referentiejaar.

- A.Hak Groep b.v. is de nieuwe naam voor A.Hakpark. Dit is alleen administratief en brengt geen inhoudelijke consequenties/aanpassingen met zich mee aan de organisatiegrens.
- Industrie Noord Oost is in 2020 als separate BV gestopt, waarbij de activiteiten zijn ondergebracht bij Leidingbouw.

Beide wijzigingen zijn vooral administratief en hebben geen effect op de reikwijdte van footprint. Voor 2021 is geen nieuwe A/C analyse uitgevoerd, omdat de activiteiten niet noemenswaardig gewijzigd zijn, is er geen reden om aan te nemen dat deze verouderd zou zijn.

A.Hak Groep B.V. bestaat uit verschillende entiteiten die meegenomen zijn voor het certificaat. Dit zijn Leidingbouw, Electron, Drillcon en Materieel Exploitatie Veendam (MEV). A. Hak Groep B.V. heeft geen eigen footprint, maar is verwerkt in de footprint van Leidingbouw. MEV staat niet op het certificaat. In onderstaande tabel zijn de vestigingsgegevens opgenomen.

Locaties van vestigingen	Contactpersoon
Hoofdkantoor <ul style="list-style-type: none">▪ Steenoven 26, Tricht	Jos Toes KAM Manager A.Hak Groep
Materiaal Exploitatie Veendam <ul style="list-style-type: none">▪ Ommelanderswijk 8, Veendam	Ilja Ritsema Manager MEV

2.1 CO₂-REDUCTIEBELEID

Onze Missie:

Het realiseren van ondergrondse infrastructuur oplossingen voor veilige, betrouwbare en duurzame beschikbaarheid van water en energie.

Om onze missie te verwezenlijken vormen voor de bedrijfsonderdelen van A.Hak Groep (hierna te noemen A.Hak) Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO), duurzaamheid én de goede zorg voor Kwaliteit, Arbo en Milieu de kaders waarbinnen zij de organisatie inrichten en hun werkzaamheden verrichten. Wij willen al onze stakeholders zoals medewerkers, klanten, partners en de maatschappij kenbaar maken dat bij A.Hak de mens en het milieu centraal staat. Maatschappelijk verantwoord ondernemen is voor ons een natuurlijk gegeven door de aard van onze dienstverlening en het zijn volwaardige aandachtgebieden van het management en haar werknemers.

A.Hak hanteert hierbij de volgende uitgangspunten:

- Iedereen neemt zijn verantwoordelijkheid, waarbij iedereen zich verbindt tot het naleven van gerelateerde wet- en regelgeving en het voortdurend verbeteren van de processen met betrekking tot kwaliteit, veiligheid en milieu (waaronder MVO, CO₂, Duurzaamheid)
- Transparante en eenduidige communicatie van en naar klanten en medewerkers, betreffende onze wijze van werken
- Vertrouwen van management en directie middels hoge betrokkenheid om de benodigde middelen beschikbaar te stellen, managementsystemen te beheren en doelstellingen te behalen

A.Hak wil onnodige belasting van of schade aan het milieu (waaronder het tegengaan van klimaatverandering) en hinder aan de omgeving voorkomen. Wij creëren op integere wijze maatschappelijke waarde door het continu vinden van balans in investeringen ten aanzien van bedrijfscontinuïteit, bedrijfsprocessen, de mensen die voor of namens ons werken en onze (leef)omgeving.

- Wij hanteren minimaal de geldende wet- en regelgeving en (inter)nationale standaarden op gebied van arbeidsomstandigheden, landrechten en mensenrechten (waaronder het verbod op gedwongen arbeid en kinderarbeid, recht op leefbaar loon en vrijheid van vakvereniging).
- Binnen onze invloedssfeer voorkomen wij de uitstroom van medewerkers naar het sociale vangnet. Waar mogelijk en zinvol maken wij gebruik van medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- Daarnaast investeren wij in de ontwikkeling van innovatieve en duurzame producten, zodat wij en ook onze relaties in de keten hun duurzaamheid kunnen vergroten.

3 ACTUELE CO₂-FOOTPRINT (EIS 3.A.1)

Wij berekenen halfjaarlijks onze CO₂-footprint met de Milieubarometer. Hierin kunnen alle verbruiken worden ingevuld; vervolgens wordt de daarbij behorende CO₂-uitstoot automatisch berekend en vergeleken met het basisjaar. De indeling van scopes en berekening van onze CO₂-footprint voldoen aan de eisen van de CO₂-Prestatieladder. Tabel 1 toont de CO₂-footprint van A.Hak Groep van 2021.

TABEL 1: CO₂-FOOTPRINT 2021 VAN A.HAK GROEP TOTAAL

	Thema		CO ₂ -parameter	CO ₂ -equivalent
CO₂ Scope 1				
Aardgas voor verwarming	Brandstof & warmte	135.456 m ³	1,88 kg CO ₂ / m ³	255 ton CO ₂
Propaan voor verwarming projectlocaties	Brandstof & warmte	24.720 liter	1,73 kg CO ₂ / liter	42,7 ton CO ₂
Personenwagen benzine	Zakelijk verkeer	47.428 liter	2,78 kg CO ₂ / liter	132 ton CO ₂
Personenwagen diesel	Zakelijk verkeer	91.309 liter	3,26 kg CO ₂ / liter	298 ton CO ₂
Bestelwagen benzine	Zakelijk verkeer	587 liter	2,78 kg CO ₂ / liter	1,64 ton CO ₂
Bestelwagen diesel	Zakelijk verkeer	195.290 liter	3,26 kg CO ₂ / liter	637 ton CO ₂
Benzine	Mobiele werktuigen	869 liter	2,78 kg CO ₂ / liter	2,42 ton CO ₂
Diesel	Mobiele werktuigen	890.658 liter	3,26 kg CO ₂ / liter	2.905 ton CO ₂
HVO biodiesel uit afvalolie	Mobiele werktuigen	47.937 liter	0,314 kg CO ₂ / liter	15,1 ton CO ₂
Vrachtwagen diesel	Goederen vervoer	113.921 liter	3,26 kg CO ₂ / liter	372 ton CO ₂
			Subtotaal	4.661 ton CO₂
CO₂ Scope 2 & Business travel				
Ingekochte elektriciteit	Elektriciteit	1.156.996 kWh	0,556 kg CO ₂ / kWh	643 ton CO ₂
Waarvan voor opladen voertuigen	Elektriciteit	17.537 kWh	0 kg CO ₂ / kWh	0 ton CO ₂
Waarvan groene stroom uit windkracht	Elektriciteit	1.156.996 kWh	-0,556 kg CO ₂ / kWh	-643 ton CO ₂
Elektrische auto's laadpas (grijze stroom)	Zakelijk verkeer	35.949 kWh	0,556 kg CO ₂ / kWh	20,0 ton CO ₂
Gedeclareerde km privé auto's	Zakelijk verkeer	1.524.574 km	0,195 kg CO ₂ / km	297 ton CO ₂
Vliegtuig regionaal (<700 km)	Zakelijk verkeer	9.090 personen km	0,297 kg CO ₂ / personen km	2,70 ton CO ₂
Vliegtuig Europa (700-2500 km)	Zakelijk verkeer	3.886 personen km	0,200 kg CO ₂ / personen km	0,777 ton CO ₂
Vliegtuig mondiaal (>2500 km)	Zakelijk verkeer	15.005 personen km	0,147 kg CO ₂ / personen km	2,21 ton CO ₂
			Subtotaal	323 ton CO₂
			CO₂-uitstoot	4.984 ton CO₂

De totale CO₂-uitstoot in 2021 is 4.984 ton. Hiermee valt A.Hak Groep in de categorie middelgroot bedrijf voor de CO₂-prestatieladder.

Figuur 1 toont de verdeling per thema. De belangrijkste verbruikers in 2021 waren:

- Mobilele werktuigen (57%)
- Zakelijk verkeer (27%)

CO₂-grafiek

2021

FIGUUR 1: VERDELING CO₂-FOOTPRINT 2021 NAAR THEMA'S

Uitgesloten emissies

Onze CO₂-footprint bevat geen data van koudemiddelen en lasgassen. Koudemiddelen-emissies vinden helemaal niet of niet structureel plaats en als deze al optreden dan zijn ze niet materieel (kleiner dan 0,5% van onze footprint). Er vinden wel structureel emissies van lasgassen plaats, maar dit betreft eerder kilo's dan tonnen en zijn in verhouding met de andere emissies ook niet materieel (<0,5%). Deze emissies registreren we derhalve niet.

Specificatie naar projecten

Van onze totale CO₂-uitstoot in 2021 houdt circa 80% verband met de projecten. Dit betreft de CO₂-uitstoot van het materieel dat op projecten wordt ingezet, goederenvervoer, propaan in de keten en naar schatting 50% van de CO₂ uitstoot van het zakelijk verkeer. De CO₂-uitstoot van ingekochte elektriciteit, gas en de andere 50% van het zakelijk verkeer valt onder overhead.

Project met gunningvoordeel

In 2021 hebben wij geen nieuw project met gunningvoordeel voor de CO₂-Prestatieladder verkregen en er is ook geen lopend project met gunningvoordeel. Wel is het certificaat toegevoegd bij een Prequal voor het project WarmtelinQ (Gasunie). Dit betreft geen gunningsvoordeel. A.Hak is in dit project wel met een CO₂-registratie gestart. Nb. Bij pre-qual worden vaak vele certificaten opgevraagd, maar er worden geen eisen gesteld of naderhand bij aanbesteding doelen gesteld betreffende CO₂. Wel kan het voorkomen dat er vanuit een opdrachtgever eisen worden gesteld, zoals het aanleveren van een CO₂-footprint en gevraagd naar onze klimaatdoelstellingen. Soms gaat dat via andere duurzaamheidsplatformen, zoals Ecovadis of CDP.

Overig

Verbranding van biomassa vond niet plaats in 2021. Er heeft geen broeikasgasverwijdering of compensatie plaatsgevonden in 2021. Er zijn geen noemenswaardige uitzonderingen te noemen op het GHG Protocol.

De emissie-inventaris is ten tijde van deze publicatie niet geverifieerd door een Verifiërende Instelling. Dit wordt tijdens de audit van het certificaat gedaan.

Datakwaliteit en onafhankelijke interne controle

De kwaliteit van de emissieregistratie wordt jaarlijks verbeterd (indien mogelijk). Er is een onafhankelijke controle uitgevoerd op de emissie-inventaris, deels door Stichting Stimular en deels door Alexander van Troost. De aandachtspunten uit deze controle zijn verwerkt.

De gebruikte CO₂-emissiefactoren en onderliggende equivalentiefactoren komen overeen met de eisen van de CO₂-Prestatieladder. Het betreffen de CO₂-emissiefactoren zoals deze op www.co2emissiefactoren.nl gepubliceerd zijn geldig over 2021.

De in de Milieubarometer ingevulde verbruiksgegevens komen overeen met de inkoopgegevens zoals deze intern zijn verzameld. Bijna alle gebruikte gegevens voor de berekening van de CO₂-footprint zijn gebaseerd op facturen en/of werkelijk gemeten verbruiken. Hierdoor is de onzekerheidsmarge zeer gering. In de 'notities' in de Milieubarometer zijn de gegevensbronnen vermeld. Controle wordt jaarlijks steekproefsgewijs uitgevoerd tijdens de externe audit.

4 VOORTGANG REDUCTIE SCOPE 1 EN 2 (EIS 3.B.1)

Dit hoofdstuk beschrijft de voortgang van de reductiedoelstellingen van A.Hak Groep. De uitgevoerde maatregelen zijn benoemd in hoofdstuk 6. Er zijn kwantitatieve doelen opgesteld met als doeljaar 2022. Deze doelen zijn beschreven in het CO₂-managementplan en hieronder samengevat.

4.1 SAMENVATTING REDUCTIEDOELEN

Op de lange termijn is ons doel om het klimaatakkoord te volgen en in 2030 49% CO₂-te reduceren ten opzichte van basisjaar 2019.

Algemene doelen op de korte termijn:

- is 15% reductie in 2022, oftewel circa 5% per jaar.
- betere transparantie in energieverbruiken en oplossingen ter verbeteringen

Dit doel is als volgt vertaald naar de meest materiele emissies:

- 80% op de totale footprint van elektriciteitsgebruik (eigen opwek en groene stroom)
- 20% op de totale footprint van zakelijk verkeer (elektrisch rijden, zuinige voertuigen)
- 5% op de totale footprint van het brandstofverbruik van ons materieel (het nieuwe draaien, slim inzetten van materieel, nieuw materieel met zuinigere motoren)

Samen is dit een reductie van circa 1.200 ton, oftewel circa 15% van onze footprint.

Er zijn ook onderliggende doelen voor de gebouwen opgesteld. Deze hebben vrijwel geen effect op het totaaldoel voor CO₂-reductie, maar monitoren energiebesparing:

- Elektriciteit in kWh/m²: elk jaar -2%
- Gas in m³ gasequivalent/m³: elk jaar -2%

Na 2022 verwachten we ook innovaties in de hoek van elektrisch materieel en kunnen we op dat thema ook grote stappen gaan zetten.

4.1.1 Toelichting op de kengetallen

De kengetallen zijn zo gekozen dat de effecten van maatregelen zoveel mogelijk m², omzet- en activiteitonafhankelijk waarneembaar zijn. In de praktijk zal er echter altijd een onzekerheidsmarge in de kengetallen zitten. Dat komt doordat de gebruikte data zoals CO₂-emissie, elektriciteitsverbruik en de basisgegevens zoals bijvoorbeeld de omzet gerelateerd zijn aan vele verschillende factoren die niet allemaal beïnvloedbaar zijn, zoals de omvang van projecten, type werkzaamheden, de plaats van de projectlocatie ten opzichte van de huisadressen van medewerkers, etc.

Er zijn veel variabelen die de CO₂-emissie in opeenvolgende jaren bepalen. Daarom monitoren wij, naast onderstaande kengetallen, ook aanvullende zaken zoals het brandstofverbruik per gereden kilometer (zakelijk verkeer).

4.2 BEDRIJFSPANDEN

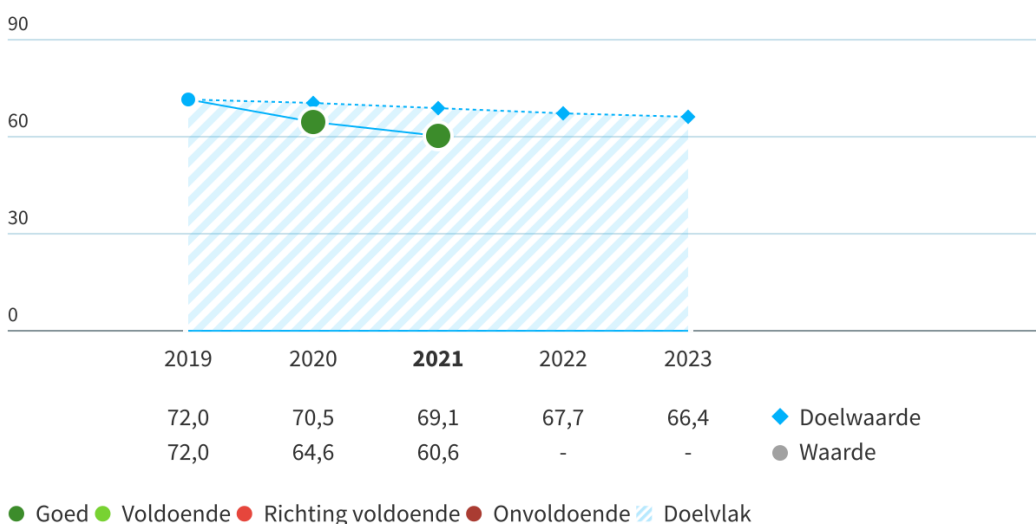
In deze paragraaf wordt van A.Hak Groep de CO₂-reductie per vestiging besproken ten opzichte van de reductiedoelen. De grafieken zijn afkomstig uit de MVO-balans.

4.2.1 Elektriciteitsverbruik per vloeroppervlak TRICHT

Elektriciteitsverbruik per vloeroppervlak

Doel: Elk jaar 2% minder

kWh/m²

Bron: Milieubarometer A. Hak totaal - Tricht gebouwen

Toelichting op de indicator

Het elektriciteitsverbruik in de bedrijfspanden wordt gevolgd per m² vloeroppervlak. Onze doelstelling is 2% besparing per m² vloeroppervlak per jaar.

Opm. De indicator wordt over 2022 mogelijk herzien, omdat er een actie loopt om het verbruik van de laadpalen apart te registreren. Dit verbruik stijgt snel en dit valt niet onder het gebouwgebonden verbruik waar we op willen sturen. Aanpassen met terugwerkende kracht lukt echter niet. Het kengetal kWh/m² gebouw is dus iets hoger dan werkelijk aan het gebouw toegerekend kan worden.

Onze ontwikkeling

De doelstelling is behaald.

Als gevolg van corona hebben ook in 2021 nog veel kantoormedewerkers thuis gewerkt. De mensen in de magazijnen en werkplaatsen hebben wel doorgewerkt. Dit thuiswerken heeft een klein effect op ons elektriciteitsgebruik (mn. ICT en opladen voertuigen was minder), maar dat is niet heel groot (grote installaties zoals de WKO, licht en ventilatie draaiden wel door).

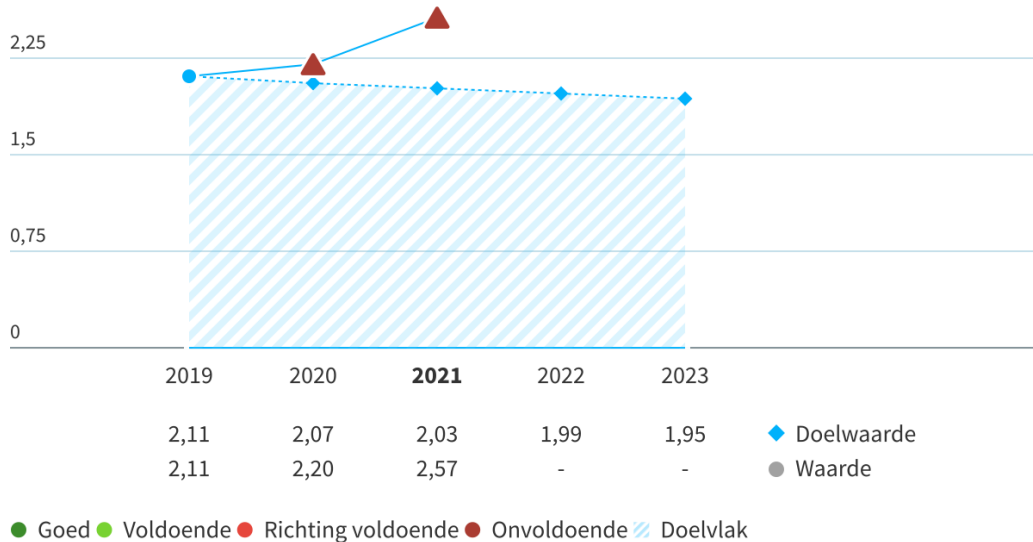
Verwachtingen komend jaar

Het thuiswerken wordt steeds minder, al zullen sommige kantoormedewerkers nog enkele dagen thuis blijven werken (50% op kantoor is nu verplicht). De verwachting is dat het verbruik over 2022 nog steeds iets lager zal liggen dan in 2019, maar wel hoger dan in 2020/2021. Zodra het mogelijk is om de laadpalen apart te registreren zal dit kengetal dalen worden.

4.2.2 Verwarming per gebouwinhoud TRICHT

Energie voor verwarming per gebouwinhoud

Doel: Elk jaar 2% minder
m³ gas eq./m³

Bron: Milieubarometer A. Hak totaal - Tricht gebouwen

Toelichting op de indicator

Energieverbruik voor verwarming in de bedrijfspanden wordt gevolgd per m³ gebouwinhoud. Onze doelstelling is 2% besparing per m³ gebouwinhoud per jaar.

Onze ontwikkeling

De doelstelling is niet behaald. Gasverbruik is vooral voor de werkplaatsen (kantoor heeft WKO) en deze hebben gewoon doorgewerkt tijdens de crisis. Daarnaast is hier extra geventileerd, conform voorschriften en dat heeft geleid tot een iets hoger verbruik.

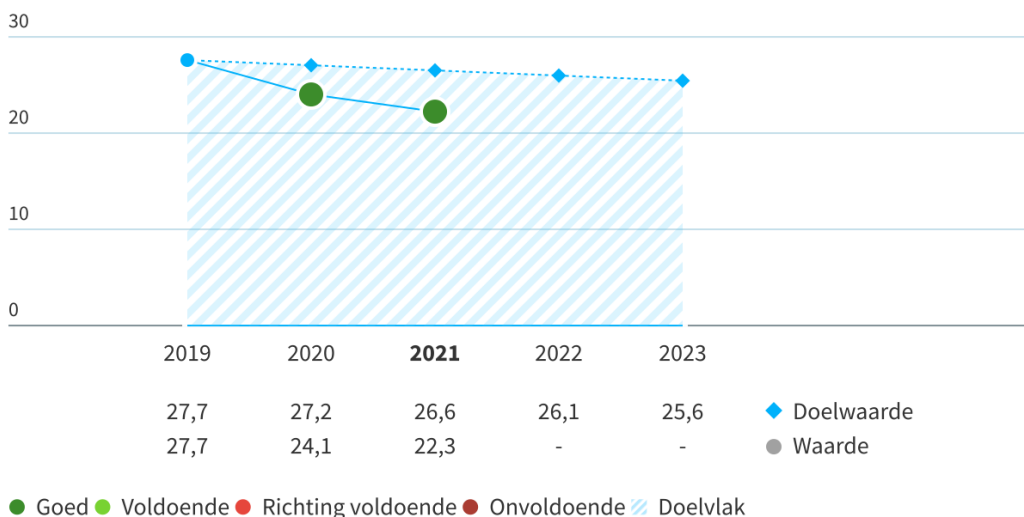
Verwachtingen komend jaar

De installaties zijn opnieuw ingeregeld (vooral temperatuur naar beneden bijstellen) waarmee het verbruik weer zal dalen. Maar ook een eventuele koude winter zal meespelen in het daadwerkelijke verbruik.

4.2.3 Elektriciteitsverbruik per vloeroppervlak MEV Veendam

Elektriciteitsverbruik per vloeroppervlak

Doel: Elk jaar 2% minder
kWh/m²

Bron: Milieubarometer A. Hak totaal - Materieel Exploitatie Veendam

Toelichting op de indicator

Het elektriciteitsverbruik in de bedrijfspanden wordt gevolgd per m² vloeroppervlak. Onze doelstelling is 2% besparing per m² vloeroppervlak per jaar.

Onze ontwikkeling

De doelstelling is ruimschoots behaald.

Er zijn enkele besparingsmaatregelen uitgevoerd waardoor het verbruik verminderd is (bijv. LED in de werkplaatsen). Een klein deel van de daling zal incidenteel zijn, omdat er als gevolg van de coronacrisis ook mensen thuis gewerkt hebben, maar omdat deze vestiging vooral een werkplaats is, zal het grootste deel van de daling structureel zijn.

Verwachtingen komend jaar

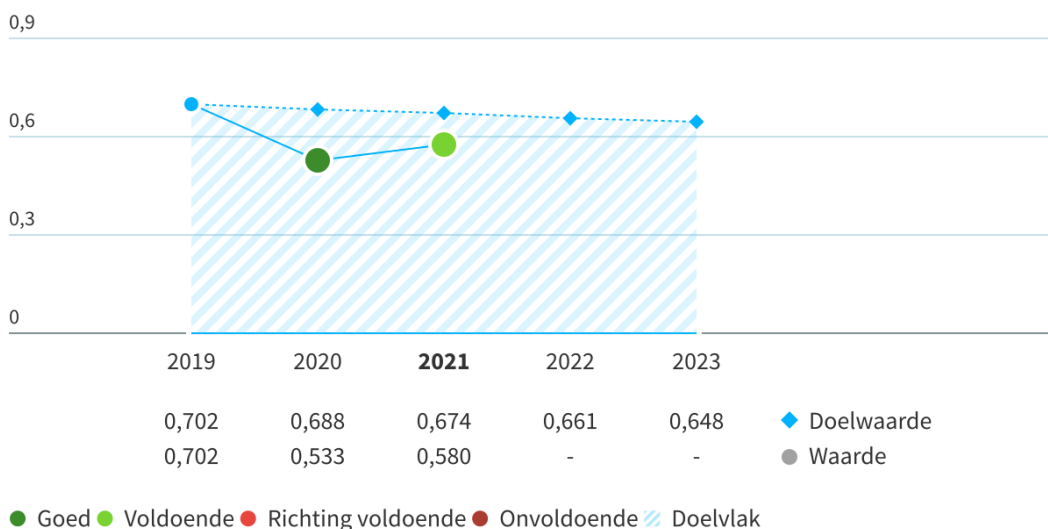
Het verbruik in de toekomst zal verder dalen, doordat er nog flink wat maatregel gepland staan, waaronder LED op de kantoren. Verder is het verbruik vooral afhankelijk van de hoeveelheid prefab activiteiten en zou daarmee ook weer toe kunnen nemen.

4.2.4 Verwarming per gebouwinhoud MEV Veendam

Energie voor verwarming per gebouwinhoud

Doel: Elk jaar 2% minder

m³ gas eq./m³

Bron: Milieubarometer A. Hak totaal - Materieel Exploitatie Veendam

Toelichting op de indicator

Energieverbruik voor verwarming in de bedrijfspanden wordt gevolgd per m³ gebouwinhoud. Onze doelstelling is 2% besparing per m³ gebouwinhoud per jaar.

Onze ontwikkeling

De doelstelling is behaald. Het nemen van maatregelen op de verwarming heeft flink effect gehad. 2021 is een kouder jaar geweest en dat is ook terug te zien in het verbruik.

Verwachtingen komend jaar

In 2022 zal het verbruik ongeveer gelijk blijven. Er zijn wel plannen voor verdere isolatie van daken en raampartijen in de maak. Deze zijn nog niet concreet.

4.3 ZAKELIJK VERKEER

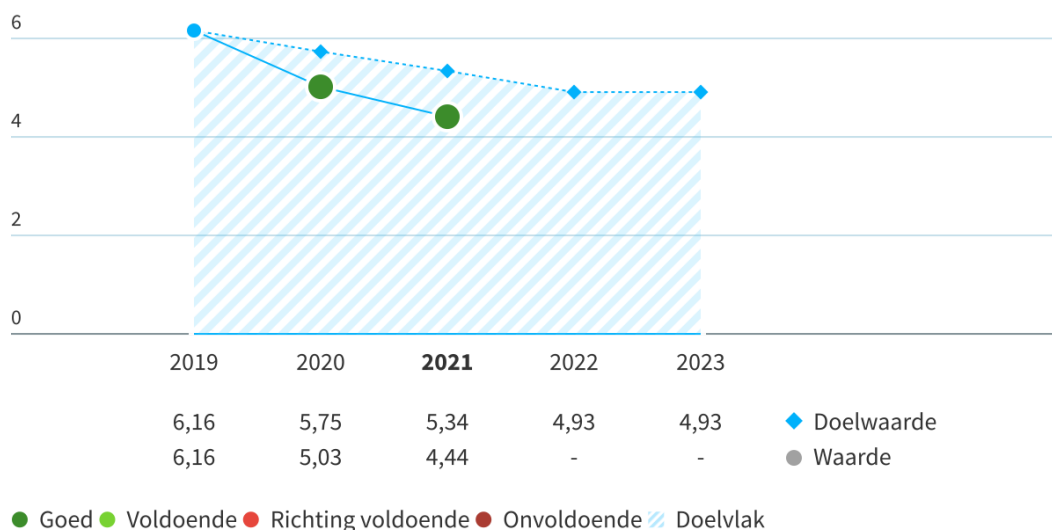
De CO₂-uitstoot van het zakelijk verkeer en goederenvervoer wordt niet per locatie gemeten, maar voor de totale organisatie. Daarbij hebben we zicht op de auto's met gele en grijze kentekens. De registratie van het stroomverbruik van elektrische auto's gekoppeld aan de kilometers is een aandachtspunt. Deze registratie zou in 2021 moeten verbeteren maar heeft vertraging opgelopen doordat pas begin 2022 toegang is verkregen tot deze data vanuit leverancier / ICT.

4.3.1 CO₂ zakelijk verkeer per medewerker (ton CO₂/fte)

CO₂-grafiek - Zakelijk verkeer per Medewerkers

Doel: 4,93 Ton CO₂ / fte in 2022

Ton CO₂ / fte

Bron: Milieubarometer A. Hak totaal - A. Hak Groep, P&F incl. gebouw

Toelichting op de indicator

De CO₂-uitstoot van zakelijk verkeer wordt gevolgd per medewerker. Onze doelstelling voor zakelijk verkeer is 20% CO₂-reductie per FTE in 2022 ten opzichte van 2019.

Onze ontwikkeling

De doelstelling is behaald. Een deel van de daling komt echter voor rekening van het minder reizen agv. Corona. Projectpersoneel is gewoon aan het werk geweest en de daling hierbij wordt vooral veroorzaakt door het strengere beleid (zuinigere auto's).

Verwachtingen komend jaar

Met meer thuiswerken hopen we deze daling deels vast te kunnen houden, maar waarschijnlijk wordt het aantal gereden kms in 2022 weer wat hoger. Verder zullen er enkele auto's vervangen worden door elektrische waarmee de uitstoot verder zal dalen. Kantekening hierbij is wel dat we vooraf niet weten waar we onze projecten gaan uitvoeren en het aantal kilometers en dus ook de CO₂ uitstoot niet altijd te sturen is. Om deze reden beoordelen we ook de CO₂ uitstoot per kilometer, om te beoordelen of onze maatregelen effect hebben.

4.4 MATERIEEL

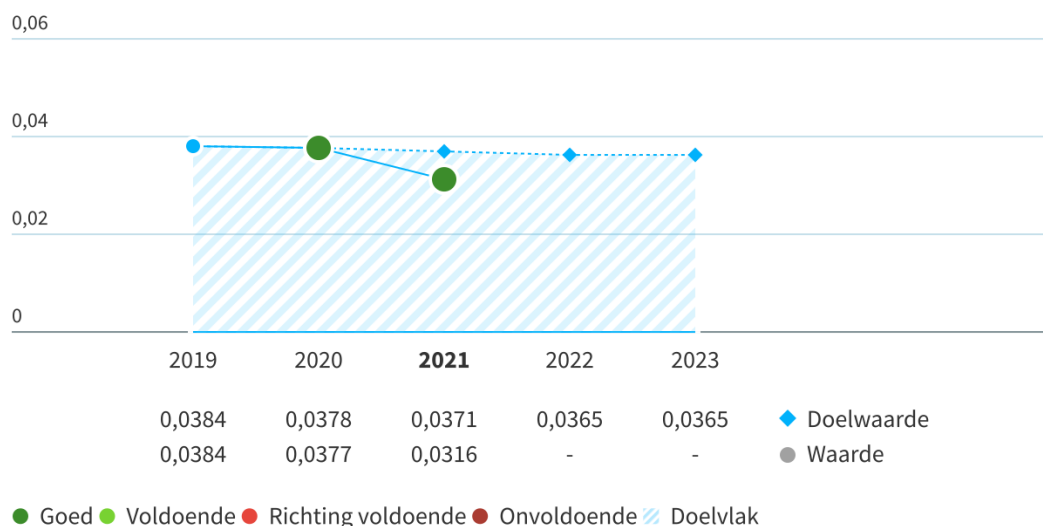
De CO₂-uitstoot van het materieel wordt eveneens gemeten voor de totale organisatie.

CO₂ Mobiele werktuigen per omzet (ton CO₂/ton €)

CO₂-grafiek - Mobiele werktuigen per Omzet

Doel: 0,0365 Ton CO₂ / k€ in 2022

Ton CO₂ / k€

Bron: Milieubarometer A. Hak totaal - A. Hak Groep, P&F incl. gebouw

Toelichting op de indicator

De CO₂-uitstoot van mobiele werktuigen wordt gevolgd per omzet. Onze doelstelling voor mobiele werktuigen is 5% CO₂-reductie per euro omzet in 2022 ten opzichte van 2019.

Onze ontwikkeling

De doelstelling is ruimschoots behaald. Dit komt waarschijnlijk grotendeels doordat twee grote projecten (Denemarken en N2 Mengstation Zuidbroek), waar veel materieel op ingezet was, in 2021 afgerond zijn. Brandstofverbruik voor mobiele werktuigen blijft een heel variabele factor.

Een deel van de besparing komt voor rekening van beleid. Bij het vervangen van mobiele werktuigen wordt uitgegaan van machines met een lager verbruik.

Verwachtingen komend jaar

Buiten de vrij grote invloed van de type projecten, zal de CO₂-uitstoot veroorzaakt door mobiele werktuigen in 2022 verder dalen. Dit omdat we steeds vaker machines met minder brandstofverbruik inkopen/inzetten, Biobrandstoffen (HVO) en in sommige situaties ook elektrische (hybride) mobiele werktuigen worden gebruikt (mits deze praktisch inzetbaar zijn in onze bedrijfsvoering). Denk daarbij aan onze HDD rigs en bemalingspompen. Ook inzet van materieel met stage IV en V motoren. Daarbij wordt ook gekeken of er voor bepaalde situaties vaste stroomaansluitingen kunnen worden gerealiseerd voor bijvoorbeeld stationaire bemalingen. Ook wordt extra gestuurd op bewustwording bij medewerkers en onderaannemers (het nieuwe draaien en monitoring).

Het blijft echter een zeer wisselvallig kengetal, omdat de uitstoot sterk afhankelijk is van het type machine dat op een werk wordt ingezet en het type werk (b.v. cleanup levert 5 een maal hoger verbruik op dan bijvoorbeeld het stellen van laswerk (uitgaande van een gelijke machine)).

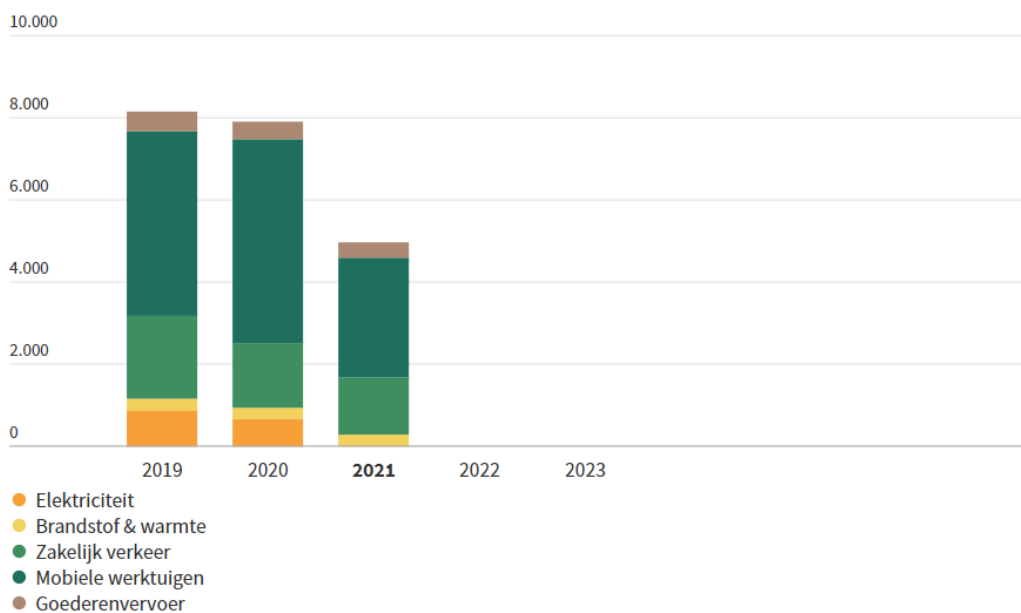
4.5 ONTWIKKELING TOTALE FOOTPRINT

In onderstaand figuur is de ontwikkeling van de totale footprint van de gecertificeerde bedrijven binnen de boundary van A.Hak inzichtelijk gemaakt.

CO₂-grafiek

Certificaat A. Hak Groep

Ton CO₂

Bron: Milieubarometer A. Hak totaal - Certificaat A. Hak Groep - 3 oktober 2022

Tijdens de voorgaande rapportageperiode 2014-2019 is onze absolute footprint ongeveer gehalveerd. Nu is wederom een bijna halvering zichtbaar. Deels is dit veroorzaakt door beleid en maatregelen (groene stroom, meer elektrisch rijden en zuinigere mobiele werktuigen). Deels door omstandigheden (minder diesel voor werktuigen en meer thuiswerken door Corona).

De verwachting is dat deze daling voor wat betreft zakelijk verkeer wat gaat doorzetten. Het aandeel van de mobiele werktuigen in de footprint van 2022 is erg onzeker.

5 VOORTGANG IMPLEMENTATIE MAATREGELLEN SCOPE 1 EN 2 (EIS 3.B.1)

In dit hoofdstuk is de voortgang van de implementatie van maatregelen van A.Hak voor energiebesparing en duurzame energie weergegeven. De maatregelen zijn ook benoemd in de Maatregellijst CO₂-Prestatieladder van SKAO.

5.1 MAATREGELLEN BEDRIJFSPANDEN

Onderstaande maatregelenlijsten geven de stand van zaken op 31-12-2021 weer.

5.1.1 Maatregelen Tricht

In onderstaande tabel zijn de maatregelen voor energiebesparing en duurzame energie voor de gebouwen in Tricht weergegeven.

Maatregel lopend	Planning	Prioritering	Wie
Elektriciteitsverbruik			
Ledverlichting en daglichtregeling materieeldienst	Bij natuurlijk vervangingsmoment Nb. Incidenteel zijn al wat lampen vervangen Gezien de financiële positie is er in 2019 geen actie ondernomen. 2020: Voorgelegd aan het management, maar besluit is uitgesteld naar 2021 2021: Begonnen met vervangen bij natuurlijk moment. 2022: Lopend zie 2021	Middel	Interne dienst
Ledverlichting parkeergarage	Bij natuurlijk vervangingsmoment Nb. er is wel een bewegingssensor, waardoor de verlichting het grootste deel van de tijd uit staat. 2020: Voorgelegd aan het management, maar besluit is uitgesteld naar 2021. 2021: Opnieuw uitgesteld 2022: Is lopend, budget is toegekend.	Middel	Interne dienst

Maatregel uitgevoerd	Planning	Prioritering	Wie
Elektriciteitsverbruik			
Fontein uitschakelen buiten kantoortijden	Op advies van de installateur van de fontein wordt dit niet gedaan omdat dit de levensduur van de fontein verkort. Mogelijk kan een licht donker schakelaar wel. In het donker groeien de algen niet. 2020: geen actie ondernomen. Is vanaf 2021 met groene stroom gevoed.	Middel	Interne dienst overleg met installateur
Daglichtregeling hal 9a, 9b, 10a, 10b	De TL rijen rondom de lichtkoepels zijn hier mogelijk geschikt voor. Uitzoeken. Nb. in Hal 1-4 was het niet mogelijk vanwege de aard van de werkzaamheden. Gezien de financiële positie is er in 2019 geen actie ondernomen.	Uitgevoerd eind 2021	Interne dienst

	2020: Voorgelegd aan het management, maar besluit is uitgesteld naar 2021 2021: TL buizen in timmerwerkplaats vervangen door LED, in het magazijn deels vervangen door LED.		
Compressor vervangen	Een natuurlijk vervangingsmoment is dichtbij. De kosten hiervoor bedragen echter €18K. 2021: De compressor is eind 2021 afgeleverd.	Uitgevoerd eind 2021	Interne dienst
Compressor buiten werktijden uit.	Vanwege regelmatig gebruik compressor (centrale leiding) in weekend door Intero (ander gebouw) was dit lastig te organiseren. D.m.v. het installeren van een afsluiter is het wel gelukt	Uitgevoerd	Interne dienst
Gebouwbeheersysteem inregelen en lekkages en filters	Opgenomen in onderhoudsplan	Uitgevoerd	
Tijdschakelaar koffie-snoep – en shopperautomaten	Op advies van de verhuurder van de automaten wordt dit niet gedaan omdat de besparing verwaarloosbaar is, maar het aan- en uitschakelen de apparaten niet ten goede komt.	Vervallen	~~
Brandstoffen voor verwarming			
Inregelen thermostaat verwarmingsinstallaties	Half jaarlijks (bij zomer/wintertijd) In 2021 worden in de kantoren alle verwarmingen van een thermostaatknop voorzien	Continue aandacht	Interne dienst
Uitgevoerd			
Gebouwbeheersysteem controleren	Voor 1 januari 2018	Uitgevoerd	Energy Services of interne dienst
Duurzame energie			
WKO is reeds aanwezig, zonnepanelen is overwogen. In 2019 is er een werkgroep duurzaamheid opgestart door de afdeling Business development. Deze werkgroep is in 2020 verder gegaan, is in 2021 nieuw leven ingeblazen (Werkgroep – Eigen huis op orde) door nieuwe KAM-manager.			
Overig			
Begin 2021 worden er op de locatie in Tricht 16 nieuwe laadpalen geplaatst, waarvan het stroomverbruik separaat kan worden gemeten. Dit verbruik is per jan 2022 inzichtelijk.			

5.1.2 Maatregelen MEV

In onderstaande tabel zijn de maatregelen voor energiebesparing en duurzame energie in de gebouwen van Materieel Exploitatie Veendam (tot 01-06-2022 A.Hak Industrie Noord Oost) weergegeven.

	Maatregel lopend	Planning	Wie	Voortgang
Technische maatregelen				
1	Vervangen verlichting door LED verlichting, plaatsen tijd & bewegingssensoren.	2019/2023 Gefaseerde uitvoering	Hoofd MEV	Alle hallen zijn inmiddels met LED uitgevoerd (7200 m2) 2021: Gefaseerd volgen nu de kantoren, opmerking is ook dat er tijd – bewegingssensoren worden geplaatst. Daarnaast zal de verlichting op de parkeerplaatsen en het buitenterrein kunnen worden gevoed d.m.v. zonnepanelen welke als pilot/ opstap naar nog meer groene stroom en besparing leiden welke niet meer hoeft worden ingekocht.
2	Vervangen enkel glas door HR++ glas.	2023	Hoofd MEV	Het betreft hier de constructiehal van de TD. Wordt in 2023 in het budget opgenomen.
3	Plaatsen van dakisolatie	2023	Hoofd MEV	De verwarmde loodsen beschikken over dakisolatie, met uitzondering van het dak van de constructie hal van de TD. Wordt in 2023 in het budget opgenomen. De onverwarmde loodsen hebben geen dakisolatie.
8	Overweeg de inzet van tablets	Ongoing	Hoofd ICT	Waar mogelijk worden er tablets ingezet, mits een tablet voor de gebruiker werkbaar is – Binnen infranet is dit volledig opgepakt.
9	Let bij vervanging van ICT op het Energy Star label	Ongoing	Hoofd ICT	Bij de aanschaf van nieuwe hardware wordt hier rekening mee gehouden.
Organisatorische maatregelen				
15	Tijdschakelaars toepassen op koffie- en theeautomaten en andere apparatuur met boilervat	Ongoing	Hoofd MEV	Nog niet uitgevoerd – Actie wordt alsnog beoordeeld op effectiviteit
16	Tijdschakelaars toepassen op koeltoepassingen waarbij temperatuurschommelingen geen probleem zijn	Ongoing	Hoofd MEV	Nog niet uitgevoerd – Actie wordt alsnog beoordeeld op effectiviteit
18	Oude apparatuur vervangen door A++/A+++	Ongoing	Hoofd MEV	Als er apparatuur wordt vervangen dan zal hier zuinigere apparaten voor terug komen.

19	Condensoren, radiatoren, roosters, sensoren, etc. regelmatig schoonmaken	Ongoing	Hoofd MEV	Dit is opgepakt met de schoonmaakbedrijf. Okey, + kantine + was & kleedruimte vervangen, ook LED verlichting met sensoren + sensoren op waterverbruik, doorspoelen urinoirs
23	Verwarming van niet gebruikte ruimten voorkomen	Ongoing	Hoofd MEV	Instructies uitgevaardigd naar de mensen – In 2020 is dit door diverse interne verhuizingen opnieuw doorgezet naar de medewerkers.
24	Weersafhankelijke regeling op cv aanbrenge	Hold	Hoofd MEV	In verband met andere prioriteiten en Covid 19 is deze actie niet opgepakt.
25	Check gebruik automatische schuifdeuren	2022	Hoofd MEV	In 2020 is deze actie door andere prioriteiten en Covid 19 niet opgepakt. Het nieuwe hoofd MEV heeft aangegeven hier in 2022 budget voor op te nemen.
27	Pas zonwering toe bij gekoelde verblijfsruimten	2023	Hoofd MEV	Aan de zonzijde is zonwering aanwezig, maar vervanging is door de staat wel gewenst. Wordt in 2023 in het budget opgenomen.
28	Zorg voor goede kierdichting (meenemen bij reguliere schilders- en onderhoudsbeurten)	2023	Hoofd MEV	2019 is er geschilderd, maar dit vergt continue aandacht. De verhuurder moet wel meewerken.
29	Zonneboiler voor warmwater toepassen	2022	Hoofd MEV	In verband met andere prioriteiten en Covid 19 is deze actie niet opgepakt. Zal in 2022 opnieuw worden beoordeeld.
30	Controleer de instellingen van de stooklijn	2023	Hoofd MEV	Dit wordt afhankelijk van de seizoenen ingeregeld. Stooklijnen van de werkplaatsen (gasheaters) zijn allen van de jaren '90 en aan vervanging toe. Geen budget wel beoordeling dit te doen met zonne-energie welke zal worden teruggekoppeld met de directie.
31	Energiemonitoring met behulp van een energie management systeem	2022	Hoofd MEV	Dit is nog niet ingeregeld. Wel is begin 2022 het stroomverbruik van de laadpalen gescheiden van het stroomverbruik van de panden. Graag betrokkenheid van MEV over centrale inkoop van energie en de monitoring hierop.

32	Controleer de energiefacturen	Ongoing	Financieel medewerker MEV	Dit wordt gecontroleerd
37	Stel beleid op omtrent het gebruik van apparatuur	Ongoing	Hoofd MEV	Er wordt naar het beleid gekeken en waar nodig bijgestuurd
38	Actualiseer het assetmanagement- en onderhoudsmanagementsysteem	Ongoing	Hoofd MEV	Is in ontwikkeling. 4PS in gebruik genomen. In 2020 is de actualisatie voor 2021 doorgenomen. Nu ongoing met onderhoudsmanagementsysteem. Vanuit TD – ICT/4PS wordt gezocht naar de meest gebruiksvriendelijke, efficiënte en duurzame manier van materieelbeheer. Voor het vervolg is budget nodig om hier in 2022 de wenselijke verdere stappen te kunnen zetten. De nieuwe hoofd MEV pakt dit verder op.
40	Organiseer kennisuitwisseling met leveranciers	Ongoing	Hoofd MEV	Leveranciersontbijt uitgevoerd in januari 2022 Vaker organiseren.
41	Ontwikkel management informatie ten behoeve van management A.Hak bedrijven	Ongoing	Hoofd MEV	Er is managementinformatie beschikbaar, maar wordt nog voortdurend bijgeschaafd en verbeterd.

	Maatregel uitgevoerd (vervallen)	Planning	Wie	Voortgang
Technische maatregelen				
4	Beoordeel mogelijkheden voor het gebruik van warmte uit de serverruimte	Uitgevoerd	ICT	De serverruimte is afgebouwd. (over naar de cloud). Deze maatregel is niet meer relevant. (tevens is er in het aantal vaste aansluitingen op telefonie een reductie zodoende een besparing uitgevoerd.)
5	Overweeg een externe 'groene' datacenter	Uitgevoerd		A.Hak maakt gebruik van Microsoft diensten, Office365 en Azure. Volgens de beschikbare informatie zijn dit een "groene" datacenter
6	Inventariseer de mogelijkheden van virtuele servers	Uitgevoerd		Maken we sinds 3 jaar volledig gebruik van.
7	Vervang desktops door laptops	Uitgevoerd		Sinds 2019 opgepakt. Er worden in basis alleen laptops besteld. Oude voorraad wordt wel opgemaakt.
10	Vervang of repareer gasverwarming spuiseterij	Vervallen	NVT	2022: De spuiseterij is voorzien van een

				klimaatbeheersingssysteem met afzuiging. Hiervoor is dit jaar een nieuwe diesel - brander geïnstalleerd.
11	Gebruik waterbuffertank voor opslag regenwater, hierdoor ontstaat een natuurlijke waterdruk en is er minder pompcapaciteit nodig.	Vervallen	NVT	Dit is onderzocht, maar technisch niet haalbaar. Het water voldoet hiermee niet meer aan de eisen
17	Het aantal koel- en vriesinstallaties verminderen	Uitgevoerd		Is tot een minimum beperkt
20	(Vaat)wasmachine aansluiten op warmwater	Vervallen		Bij vervanging van de vaatwasser zal dit worden uitgevoerd 2020: de kantine heeft geen warmwater maar een close-up boiler.
22	Isoleer warme leidingen	Uitgevoerd		Leidingen zijn geïsoleerd
26	Zorg voor goede luchtstroming langs condensor koelinstallaties	Uitgevoerd		Dit is allemaal gecontroleerd en in orde bevonden.
33	Richt structureel onderhoudsmanagement in voor alle productiemiddelen	Uitgevoerd		Alle productiemiddelen zitten in een vast onderhoudsprogramma.
34	Neem inspectie persluchtlekkages op in het onderhoudsschema	Uitgevoerd		Zit in het onderhoudsprogramma.
35	Inventariseer gebruiksmomenten en draaiuren van de compressor	Uitgevoerd		Insteek is dat de compressor alleen aanstaat als deze moet worden gebruikt en verder wordt uitgezet.
36	Controleer de minimaal benodigde luchtdruk	Uitgevoerd		Ingesteld op 7 bar en de maximale druk is 8 bar. Er zit een meter op.
43	Onderzoek de mogelijkheden voor vermindering van CO ₂ gebonden lasgassen	Uitgevoerd		De CO ₂ gebonden lasgassen worden veelal bepaald door de lastoevoegmaterialen. De lastoevoegmaterialen worden weer bepaald door de gevraagde las kwaliteit. We hebben hier als Hak maar een beperkte keuze. Indien er een lasgas met minder Co ₂ mogelijk is, dan heeft dat de voorkeur.
	Duurzame energie			
50	Koop echt groene stroom in	Uitgevoerd	Hoofd inkoop	Per 1 januari 2021 gebruikt de locatie in Veendam gecertificeerde groene stroom. 2022: per 01-mei is er een centrale inkoop afdeling.

5.2 MAATREGELN WAGENPARK EN MATERIEEL

Maatregelen voor vervoer en materieel zijn opgesplitst per BV.

5.2.1 Maatregelen wagenpark en materieel Materieel Exploitatie Veendam

In onderstaande tabel staan de brandstof besparende maatregelen van MEV voor wat betreft wagenpark en materieel.

Maatregel lopend		Wie	Planning	Voortgang
Mobiliteit				
13	Vorm met A.Hak Groep een meldpunt voor afstemming transportbewegingen	Ongoing	Hoofd MEV	Er is voor het P&F deel van A.Hak Groep één centrale planning voor de transport bewegingen – Binnen Hak breed(met Infranet) verloopt de samenwerking ook steeds beter.
Organisatorische maatregelen				
44	Verbeter het primair inzicht in het brandstofverbruik en kilometerregistraties voor alle voertuigen	2022	MT park	Fleetmanagement systeem ligt ter beoordeling van het MT. Infranet werkt er al mee. Actie is doorgeschoven naar begin 2022 voor de hele A.Hak Groep.
47	Communiceer resultaten brandstofverbruik terug naar medewerkers voor betrokkenheid en bewustwording	2022	MT park	Fleetmanagement syteem ligt ter beoordeling van het MT. Infranet werkt er al mee. Actie is doorgeschoven naar begin 2022.
48	Bekijk mogelijkheden voor stimulering alternatieve personal mobility, waaronder carpooling en andere vervoermiddelen	Ongoing	MT park	Is deels opgenomen in de centrale regeling voor lease- en bedrijfsauto's
49	Neem de milieuprestatie mee van ingehuurd transportbedrijven	2022	Hoofd MEV	Nog niet uitgevoerd. In 2020 is hier door wijzigingen in de organisatie van MEV nauwelijks voortgang geboekt en wordt in 2021 weer opgepakt. 2022: Is onderwerp vanuit de werkgroep duurzaamheid.

Maatregel uitgevoerd (vervallen)		Planning	Wie	Voortgang
Mobiliteit				
12	Meer gebruik maken van teleconferentie middelen	Uitgevoerd		Elke werknemer met een HAK account beschikt over SKYPE en Teams. Teleconferenties zijn mogelijk en worden ook toegepast
14	Zet elektrische of hybride lease-auto's in	Uitgevoerd		Is opgenomen in de nieuwe leaseregeling 2020. In aanvulling hierop moeten werknemers die een auto uit categorie 5 en 6 mogen rijden bij vervanging verplicht een auto kiezen zonder CO2 uitstoot. 2022: Door de hoge brandstof prijzen wordt het ook in de andere

				cat. steeds moeilijker om een auto op brandstof te kiezen, hierdoor gaan veel collega's over op een EV.
42	Ondersteun trainingsfaciliteiten voor machinisten van A.HAK MEV	Uitgevoerd		Nieuw draaien ontwikkeld – note: MEV heeft geen eigen machinisten.
45	Doe onderzoek naar de mogelijke inzet van elektrische voertuigen als poolauto	Vervallen		Wij hebben geen poolauto's
46	Werk een mobiliteitsbeleid uit voor de locatie Veendam	Uitgevoerd		Is opgenomen in de centrale regeling voor lease- en bedrijfsauto's

5.2.2 Maatregelen wagenpark en materieel Leidingbouw

In onderstaande tabel staan de brandstofbesparende maatregelen van Leidingbouw voor wat betreft wagenpark en materieel.

	Maatregel	Planning	Wie	Voortgang
	Mobiliteit			
1	Kiezen voor personenwagens met energielabel A	Ongoing	Directie in overleg met wagenparkbeheerder	In 2020 is deze maatregel tegen het licht gehouden. In de geldende centrale regeling voor lease- en bedrijfsauto's zijn per klasse de maximale CO2 uitstoot vastgesteld. In aanvulling hierop moeten werknemers die een auto uit categorie 5 en 6 mogen rijden bij vervanging verplicht een auto kiezen zonder CO2 uitstoot. Door de hoge brandstof prijzen wordt het ook in de andere cat. steeds moeilijker om een auto op brandstof te kiezen, hierdoor gaan veel collega's over op een EV.
3	Monitoren en terugkoppelen van brandstofverbruik	2023	Directie in overleg met wagenparkbeheerder en materieeldienst	Fleetmanagementsysteem ligt ter beoordeling bij het MT. Het gaat dan met name om wagenpark-equipment-verhuurbedrijven en hieruit volgende onderhoudsplanning. Infranet werkt er al mee. Actie is doorgeschoven naar begin 2023
4	Medewerkers over Het Nieuwe Rijden informeren	Ongoing 2022	QHSE afdeling	In het najaar van 2019 zijn alle medewerkers opnieuw middels een verplichte toolbox geïnformeerd over het "nieuwe rijden" – Actie afgerond – In 2021: In 2021 zal het PVA als onderdeel van de vervoersaudit worden herzien en wordt beoordeeld of er een vervolg op het "stimuleer zuinig gebruik materieel" moet worden gemaakt. 2022: Bovenstaande wordt opgepakt.
5	Banden op spanning houden (onderdeel van maatregel 4)	Ongoing 2022	QHSE afdeling	Zie punt 4. Dit punt is in de CO2-challenge opnieuw aangebracht en gaan we in 2021 kijken of dit mogelijk een nieuwe impuls kan geven. Door Corona is deze actie in 2020 blijven liggen

6	Kiezen voor schoner en zuiniger materieel	Ongoing 2022	Materieeldienst Werkgroep duurzaamheid	Bij het vervangen van onze mobiele werktuigen/werktuigen gaan we uit van machines met minder brandstofverbruik en in sommige situaties worden elektrische mobiele werktuigen overwogen, mits deze praktisch inzetbaar zijn in onze bedrijfsvoering. Denk daarbij aan HDDrugs en bemalingspompen. Door het loskoppelen van de werkgroep duurzaamheid van de afdeling business development en het vertrek van bepaalde werknemers is het opzetten van de wg duurzaamheid vertraagd. In 2021 wordt dit verder opgepakt. Eind 2021 is hier nieuw leven ingeblazen met vier werkgroepen nl. Projecten-Eigen huis op orde-Circulariteit en CSR.
7	Stimuleer zuinig gebruik materieel	Ongoing 2022	QHSE afdeling	In het najaar van 2022 worden alle medewerkers opnieuw middels een verplichte toolbox geïnformeerd over de noodzaak om zuiniger om te gaan met het verbruik in relatie tot materieel. – Actie afgerond – In 2021 zal het PVA als onderdeel van de vervoersaudit worden herzien en wordt beoordeeld of er een vervolg op het “stimuleer zuinig gebruik materieel” moet worden gemaakt.
8	Bedrijfswagenregeling en personeelsreglement hervormen	Ongoing	HR afdeling	De centrale regeling voor lease- en bedrijfsauto's is in 2020 herzien aan de geldende maatstaven, waarbij er een benchmark heeft plaatsgevonden met gelijksoortige bedrijven. Hervorming personeelsreglement is een lopende actie.

Maatregel uitgevoerd (vervallen)		Planning	Wie	Voortgang
Mobiliteit				
2	Kiezen voor busjes op groen gas	Vervallen	Directie in overleg met wagenparkbeheerder	Hak Leidingbouw beschikt over weinig tot geen busjes, waardoor hierop geen actie is genomen.
6	Meer elektrische oplaadpunten realiseren	Uitgevoerd	Directie iom Vastgoed	In aanvulling op de reeds aanwezige laadpalen worden begin 2021 op de locatie in Tricht en Veendam 16 +5 nieuwe laadpalen geplaatst, waarvan het stroomverbruik separaat kan worden gemeten. Registratie bij wagenparkbeheer.

5.2.3 Maatregelen wagenpark en materieel Electron

In onderstaande tabel staan de brandstof besparende maatregelen van Electron voor wat betreft wagenpark en materieel.

	Maatregel	Planning	Wie	Voortgang
	Mobiliteit			
1	Kiezen voor busjes op groen gas	Ongoing	Business Unit Manager	Het beleid van A.Hak is aanschaf van dieselauto's. Dit beleid is niet gewijzigd. Wij als Electron kunnen hier niet van afwijken. In aanvulling hierop zal in 2021 binnen infranet een pilot worden opgestart om elektrische busjes. Pilot is lopende.
2	Monitoren en terugkoppelen van brandstofverbruik	2022	Directie in overleg met wagenparkbeheerder	Fleetmanagement systeem ligt ter beoordeling van het MT. Infranet werkt er al mee. Actie is doorgeschoven naar 2022.
3	Medewerkers over Het Nieuwe Rijden informeren	Ongoing 2022	QHSE afdeling	In het najaar van 2019 zijn alle medewerkers opnieuw middels een verplichte toolbox geïnformeerd over het "nieuwe rijden" – Actie afgerond – In 2021 zal het PVA als onderdeel van de vervoersaudit worden herzien en wordt beoordeeld of er een vervolg op het "stimuleer zuinig gebruik materieel" moet worden gemaakt. 2022: Bovenstaande wordt opgepakt.
4	Banden op spanning houden (onderdeel van maatregel 4)	Ongoing 2022	QHSE afdeling	Zie punt 4. Dit punt is in de CO2-challenge opnieuw aangebracht en gaan we in 2022 kijken of dit mogelijk een nieuwe impuls kan geven. Door Corona is deze actie in 2020 blijven liggen.
5	Kiezen voor schoner en zuiniger materieel	Ongoing 2022	Materieeldienst	Bij het vervangen van onze mobiele werktuigen/werktuigen gaan we uit van machines met minder brandstofverbruik en in sommige situaties worden elektrische mobiele werktuigen overwogen, mits deze praktisch inzetbaar zijn in onze bedrijfsvoering. Denk daarbij aan onze HDD rigs en bemalingspompen.
6	Stimuleer zuinig gebruik materieel	Ongoing	QHSE afdeling	In het najaar van 2022 worden alle medewerkers opnieuw middels een verplichte toolbox geïnformeerd over de noodzaak

		2022		om zuiniger om te gaan met het verbruik in relatie tot materieel. – Actie afgerond – In 2021 zal het PVA als onderdeel van de vervoersaudit worden herzien en wordt beoordeeld of er een vervolg op het “stimuleer zuinig gebruik materieel” moet worden gemaakt.
7	Bedrijfswagenregeling en personeelsreglement hervormen	Ongoing	HR afdeling	De centrale regeling voor lease- en bedrijfsauto's is in 2020 herzien aan de geldende maatstaven, waarbij er een benchmark heeft plaatsgevonden met gelijksoortige bedrijven. Hervorming personeelsreglement is een lopende actie
8	CO ₂ -uitstoot/brandstofverbruik relateren aan gemaakte draaiuren c.q. gereden kilometers.	Ongoing	QHSE afdeling	Voor de CO ₂ uitstoot van zakelijk verkeer wordt de CO ₂ uitstoot gerelateerd aan de gereden kilometers. Vanaf 2017 wordt dit geregistreerd binnen Leidingbouw en vanaf 2019 voor alle andere bedrijven vallende onder dit voortgangsrapport. Overzichten 2017 - 2021 zijn beschikbaar Voor het materieel is er nog geen relatie tussen de draaiuren en de CO ₂ -uitstoot

Maatregel uitgevoerd (vervallen)	Planning	Wie	Voortgang	
Mobiliteit				
1	Keuze van bedrijfsauto normeren aan CO ₂ -uitstoot	Uitgevoerd	Wagenparkbeheerder	Bij de aanschaf van personenwagens wordt er gekeken naar de hoeveelheid CO ₂ die uitgestoten wordt (met een maximum uitstoot per autoklasse). In aanvulling hierop moeten werknemers die een auto uit categorie 5 en 6 mogen rijden bij vervanging verplicht een auto kiezen zonder CO ₂ uitstoot. 2022: Door de hoge brandstof prijzen wordt het ook in de andere cat. steeds moeilijker om een auto op brandstof te kiezen, hierdoor gaan veel collega's over op een EV.
2	Meer elektrische oplaadpunten realiseren	Uitgevoerd	Directie iom Vastgoed	In aanvulling op de reeds aanwezige laadpalen worden begin 2021 op de locatie in Tricht 16 nieuwe laadpalen geplaatst, waarvan het stroomverbruik separaat kan worden gemeten.

6 K R U I S T A B E L I S O 1 4 0 6 4

Kruistabel ISO 14064-1 §9.3.1 en Voortgangsrapport CO₂-Prestatieladder

ISO14064-1 § 9.3.1		Hoofdstuk Voortgangsrapport
a	Beschrijving van de rapporterende organisatie	2
b	Verantwoordelijke persoon	2
c	Verslagperiode	1
d	Documentatie van de organisatorische grenzen	2
e	Documentatie van de rapporterende grenzen, incl. criteria vastgesteld door de organisatie om significante emissies te bepalen	2
f	Directe CO ₂ -emissies in ton CO ₂ , andere emissies naar keuze	3
g	Beschrijving relevante biogene CO ₂ -emissies en -verwijderingen	3
h	Directe CO ₂ -verwijderingen, indien gekwantificeerd	3
i	Uitleg over de eventuele uitsluiting van GHG-bronnen of GHG-sinks	3
j	Gekwantificeerde indirecte GHG-emissies	3
k	Basisjaar en referentiejaar	1 & 4.5
l	Uitleg van wijziging of herberekening van het referentiejaar of andere historische data	3
m	Kwantificeringsmethoden en toelichting op de keuze	3
n	Uitleg van wijzigingen in eerder gebruikte kwantificeringsmethoden	3
o	Referentie/documentatie emissiefactoren en verwijderingsfactoren	3
p	Beschrijving van invloed van onzekerheden met betrekking tot de nauwkeurigheid van emissie- en verwijderingsdata.	3
q	Beschrijving onzekerheidsanalyse en resultaten	3
r	Verklaring dat het rapport is opgesteld conform ISO 14064-1	1
s	Statement met betrekking tot de verificatie van de emissie-inventaris, inclusief vermelding van de mate van zekerheid.	3
t	De equivalentie-factoren (GWP-waarden) gebruikt in de berekening incl. de bron	3